

KOMPAKT, MEN FORTSATT IMPONERENDE

Det er ikke lenge siden jeg hadde de gulvstående utgavene av 1723 S-serien hjemme, og de spilte etter min mening såpass imponerende at vi hang en medalje for årets produkt rundt halsen på den. Er Monitor like imponerende slagkraftig og spillevillig?

Tekst: Håvard Holmedal

Jeg synes ikke det er veldig lenge siden jeg snakker med gutta fra Arendal Sound om deres forestående serie med høyttalere. Den gangen var det knapt så de klarte å skjule stoltheten sin over 1723-serien, uten S. Det betydde en serie med ganske kraftige og høyreiste gulvhøyttalere og et utvalg stativhøyttalere, kalt monitor, som for de fleste nok var litt for store for stua, men perfekt i en hjemmekino koblet til et par subwoofer. Suksessen var imidlertid et faktum allerede kort tid etter lanseringen. Siden den gang har de haglet med gode tester både fra inn og utland.

1723 S THX Monitor

Målet med den litt nedskalerte S-serien som har fått 6,5-tommere i stedet for 8-tommere har åpenbart vært å beholde lydtrykk, klangsignatur og spillemåte, men samtidig gjøre høyttaleren mer stuevennlig, og lettere å håndtere for forsterkeren. Den store serien var ikke umulig å drive, men med en middels stor hjemmekinoreceiver var høyttalerens maksimale potensial et stykke unna. Med S-seriens monitor er det litt annerledes. Du behøver ikke tømme bankkontoen for å kjøpe deg forsterker.

Du finner den samme 28 mm diskanten som i den store 1723-serien. Det er en diskant som sitter i en stor spredelinse/horn, og som deles så lavt som 1500Hz. Denne løsningen er litt uvanlig da den har som konsekvens at høyttaleren ofte tåler mindre effekt før diskanten brenner eller «sprenger». Det ser ikke ut til å være konsekvensen på S-seriens Monitoren og senterhøyttaler. Senteren er forresten

den samme høyttaleren, men konstruert med liggende bakplate og terminaler. Høyttaleren kommer med en forsterkerbefaling på hele 300Watt og det gjør at den spiller høyt. Skikkelig høyt. Effektiviteten er oppgitt til 88,7dB og stemmer med min enkle måling. Jeg fikk 89dB flatt, men det er ikke noe å henge seg opp i. I rommet og med begge høyttalerne spillende samtidig er det totale lydtrykket ved 1watt mellom 92 og 93dB. Allerede ved 5-10watt er dette over vanlige «kosenivå». Vær likevel oppmerksom på at høyttaleren er 4 Ohm, noe som gjør at du behøver en strømkraftig forsterker hvis du vil spille skikkelig høyt uten å utsette høyttalerne for fare. De går imidlertid ikke særlig mye under 4Ohm noe sted, og er fortsatt ikke en spesielt vanskelig last, og særlig ikke hvis du gjør slik Arendal nok har

tenkt. Kobler til en eller to subwoofere for å hente ut den aller dypeste bassen fra film eller musikksporet.

Flott kabinetter

Når du pakker opp høyttalerne blir du nok overrasket over hvor tunge de er. Kabinettene i HDF (tyngre og bedre enn MDF) veier, og det gjør også den ekstra tykkelsen som er på frontbaffelen. Du kan velge mellom blank og matt finish, og hvit eller sort farge. I hjemmekinoen velger du matt fordi dette gir færrest problematiske lysreflekser fra skjerm eller lerret.

Selv om dette er en krympet utgave av den store Monitor-modellen måler den inn med 57cm på sokkelesten, og skal du ha den opp på stativer bør de være omtrent 40cm. Da får du diskanten i omtrent riktig høyde.

Du velger selv basskurve

Med to porter og bruk av tilhørende skumpropper kan du selv velge basskurve. Den dypeste bassen får du med begge portene åpne. Da beveger den seg ned til 46Hz. Det er det sikkert noen som vil si ikke er så spesielt imponerende, men vi snakker om en stativhøyttaler, og når den spiller musikk yter den mer bass enn man skulle tro. Lukker du en port begynner bassen å falle ved 59Hz, men den spiller

fortsatt rimelig dypt. Lukker du begge får du et -3dB-punkt ved 66Hz. Likevel spiller den dypt nok. Bassen opplevelse likevel som litt slankere. For alle som har rom som gjerne forsterker bassen en smule på ulike frekvenser (romnoder) vil en slik tilpasning kunne gjør bassen bedre balansert i rommet. Hvis du kobler til en subwoofer og deler på 80Hz er det knapt noen forskjell da portenes tuning ligger nedenfor defrefrekvensen.

Arendal anbefaler også 50 timer innspilling for at de skal yte optimalt. Det kan nok sikkert være fornuftig, men jeg kan ikke si at jeg registrerte noen forskjell utover den første timen eller to. Likevel fikk de et par døgn før jeg begynte å lytte seriøst. Sånn for sikkerhets skyld.

Lyden passer til alt

Det er kanskje noen som avskriver Arendal som rene kino-høyttalere, men det er litt urettferdig. Tradisjonelt oppbygde høyttalere som har en form og fasong som egner seg for plassering både i stua og i kinoen, kan brukes med godt resultat begge steder. Hvis noen skulle være i tvil burde det være avklart med kun noen minutters test av S-Monitor. Høyttaleren er dønn ærlig, dynamisk og spill levende, og gir en flott og engasjerende musikk-opplevelse, samtidig som den orker å hente ut betydelige

mengder moro fra et filmspor. Bare ikke la forventningene ta helt over. Det er fortsatt en høyttaler til femten tusen kroner for paret. Arendal Sound kan ikke trylle heller!

Etter litt spilling og med litt bytte av forsterkere, fra hjemmekino-receivere til mer voksne hifi-greier, er det klart at høyttaleren er såpass nøyaktig at den skiller godt på utstyret du kobler til. Uvanlig godt til å være en høyttaler til denne prisen. Jeg benyttet en Yamaha RX-V3070 receiver, og selv om den er god, kraftfull og energisk høres det at receiveren ikke har den oppløsningen, presisjonen, kontrollen i bassen og roen i lydbildet som jeg fikk med for eksempel Electrocompaniet ECI-6.

Kinolyd

Jeg liker kinolyd som er fullstendig uten filter, og med evne til å være både spisse og skarpe når det behøves, og at de klarer å gjengi mye dynamikk uten at de komprimerer, flater ut eller forvrenger lyden i noe del av frekvensområdet.

Mest imponerende er nok mellomtonen til 1723 Monitor S, men det er også ganske så imponerende hvor mye energi diskanten klarer å formidle uten av det går ut over lyd kvaliteten. Det er ingen tegn til andre hardheter enn de som er på filmsporet, og den viser en imponerende oppløsning og presisjon selv om dramatikken på filmduken når store høyder.

De mangler bassen du er ute etter i en dedikert kino, men de klarer seg rimelig godt i et mindre stue-system helt uten subwoofer. Den dypbassen de klarer å gjengi er kontrollert og presis, og overraskende tung og kraftfull.

Vi kommer tilbake med en mer omfattende hjemmekino-test, men da med disse høyttalerne matchet med en god sub, en senter og to dedikerte bakhøyttalere. Alle fra Arendal, selvfølgelig.

Musikk

Med to høyttalere blir det selvsagt mest fokus på musikk, og da blir den plutselig en konkurrent til mange meget gode stativhøyttalere i prisklassen mellom 10 og 20 tusen. Her er det mye bra, og det er knapt en eneste produsent av høyttalere som ikke har noe å melde om ak-

kurat i denne prisklassen. Det er nok å nevne anerkjente merker som B&W, Dali, Canton, KEF, Monitor Audio, Elac, Audiovector og Focal før man forstår at nordmennene bak Arendal Sound har tatt på seg en gedigen oppgave.

Opgaven viser seg fort å ikke være helt umulig, for Arendal har virkelig noe å komme med i denne prisklassen. 1723 Monitor S er kanskje ikke hifi-puristenes soleklare valg, men er du ute etter en høyttaler som er dynamisk, energisk, levende og skikkelig artig å lytte til, er den et klart alternativ. Den er også særdeles fleksibel og om du spiller klassisk eller tungmetall gjør egentlig ikke den store forskjellen. Høyttaleren har ikke noen hørbar egenstemme, eller noen farging av lyden på noe vis som begrenser allsidigheten.

Innsatsen Arendal Sound har gjort for å gjøre kabinettet tungt, dødt og skikkelig gjør den kanskje stillere og mer presis enn det vi vanligvis hører. Det er interessant å høre hvordan den stopper en transient, og hvor mye plass til klang og etterklang den har. Det gir et uvanlig ryddig og fokusert lydbilde, hvor hvert enkelt instrument har sin egen plass adskilt fra alt annet i lydbildet. Dette nyter musikken godt av både i lydbildets dybde og bredde.

1723 S Monitor har ikke helt den overlegne evnen til for eksempel KEF LS50 til å definere

rom og fokus, ikke dypbassen til Canton Reference 9, og heller ikke oppløsningen i diskanten til B&W 705 S2. Når vi får spørsmål, eller for den saks skyld litt kritikk for at vi er positive til Arendal, er det ofte argumenter som ovenstående som brukes. Ja, du finner helt sikkert kvaliteter hos andre høyttalere som Arendal ikke har, men Arendals styrke ligger i jevnheten, eller i summen av gode egenskaper. En høyttaler som kan konkurrere mot det alt det beste fra B&W, Dali, Canton, KEF, Monitor Audio, Elac, Audiovector og Focal på en gang, vil ikke kunne kjøpes for noe i nærheten av prisen vi snakker om her.

Jeg spiller som vanlig gjennom testlista vår, og finner knapt noe som høyttaleren ikke fikser. Perkusjonen på Song for Olabi er frisk, dynamisk og hardtslående, og selv om bassdronen i bunnen ikke nødvendigvis fikk rommet til å riste, var den mer tilstede enn det de oppgitte spesifikasjonene kunne tyde på. Stemmen til Dylan på The man in the long black coat er raspete, fargerik og intens, og ikke minst nær. Du kommer liksom helt inn til lyden. Den er rett og slett veldig åpen og gjennomsiktig.

Konklusjon

Dette er en veldig vellykket nedskalering av de store og kraftige 1723 Monitor (uten S). Mange av basiskvalitetene er beholdt selv om den ikke høres like stor og mektig ut. Mindre elementer vil flytte mindre luft. Når det er sagt mangler den ikke tilstedeværelse og tyngde. Det er bare at storebor i Arendal-serien er ekstraordinært svær og mektig. 1723 Monitor S scorer aller flest poeng i kombinasjonen film og musikk, men er en hifi-høyttaler som står seg overraskende godt i prisklassen.

VI LIKER:

- God til både filmlyd og musikk
- Jevnt gode kvaliteter hele veien
- Veldig solid bygget
- Flott dynamikk

VI LIKER IKKE:

- Ikke noe designikon

STEREO+ MENER: En åpen, levende og underholdende høyttaler som er imponerende i kombinasjonen mellom film og musikk.

KARAKTERER

Brukervennlighet/fleksibilitet

Kvalitetsinntrykk/design

Lydkvalitet/pris

Arendal Sound 1723
Monitor S THX

PRIS: Kr. 14.995.-
 PRODUSENT: Arendal Sound
 LINK: www.arendalsound.no